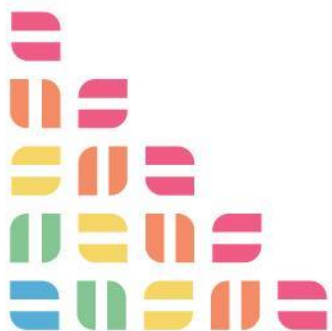

Briefing Paper Over taalonderwijs en arbeidsintegratie voor slachtoffers van mensenhandel

België

Juni 2022

Inleiding en methodologie

Deze Briefing Paper presenteert de belangrijkste resultaten van de twee lokale rondetafelconferenties die in België werden georganiseerd in het kader van het door de EU gefinancierde AMIF project **WINGS - Supporting Women survivors of trafficking through a Comprehensive Integration Programme** (project nummer 101038321) door projectpartner [Payoke](#). De lokale rondetafelgesprekken hadden tot doel behoeften, ideeën en goede praktijken uit te wisselen onder deskundigen op het gebied van de ondersteuning van vrouwen en meisjes die in een vroeg stadium het slachtoffer zijn geworden van mensenhandel en gendergerelateerd geweld.

De bevindingen van de lokale rondetafelgesprekken zullen worden gebruikt voor de ontwikkeling van het generieke **WINGS-kader voor integratie van slachtoffers mensenhandel**, dat de uitvoering omvat van een taal cursus geïntegreerd met psychologische ondersteuning en een programma voor werkgelegenheidsbegeleiding voor de integratie van **vrouwelijke overlevenden van mensenhandel** op de arbeidsmarkt, en bijgevolg **4 lokale WINGS-programma's voor alomvattende integratieondersteuning** die in 2023 zullen worden uitgevoerd in Italië, Spanje, Griekenland en België.

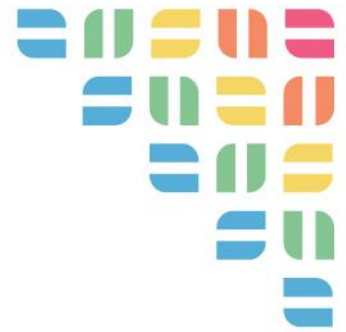
Voor meer informatie over de behoeften en goede praktijken op het gebied van de sociale en arbeidsintegratie van vrouwen die het slachtoffer zijn geworden van mensenhandel in Italië, Spanje en Griekenland, kunt u de briefing Papers lezen op www.socialhut.eu.

Methoden voor taalonderwijs aan kwetsbare groepen

Vrouwelijke slachtoffers van mensenhandel uit derde landen met een laag opleidingsniveau beheersen vaak niet de taal van hun thuisland. Dit kan het taalproces bemoeilijken omdat zij moeite kunnen hebben om bepaalde concepten of gedachten onder woorden te brengen. Het beoordelen van de taalvaardigheid in de moedertaal kan nuttig zijn om een idee te krijgen van de leercompetenties van de persoon. Door een informele beoordeling kunnen de professionals een idee krijgen van de lees- en schrijfvaardigheid, de communicatievaardigheden en andere vaardigheden. Het is daarom van cruciaal belang **om zich eerst te concentreren op het onderwijzen van de belangrijkste concepten in de eigen taal** met een professionele vertaler, **alvorens er wordt overgeschakeld op de taal van het gastland**.

Taalonderwijs door middel van **non-verbale onderwijsmethoden** wordt vaak gebruikt bij migranten met een lage onderwijsachtergrond en taalvaardigheid. De belangrijkste methoden die door de professionals werden genoemd, waren:

- **Total Physical Response** (TPR) is een methode om taal of woordenschatconcepten te onderwijzen door gebruik te maken van fysieke bewegingen om te reageren op verbale input. Het proces bootst de manier na waarop baby's leren spreken, het vermindert remmingen en verlaagt stress. TPR is bedoeld om in de hersenen een verband te leggen tussen spraak en actie om het leren van taal en woordenschat te stimuleren. Deze methode werkt het best met concrete concepten, maar minder met emoties.

- ⊘ **Het gebruik van transparante woorden** is een andere veelgebruikte methode bij het aanleren van een nieuwe woordenschat. Dit zijn woorden waarvan de betekenis kan worden afgeleid door verbanden te leggen met woorden met een soortgelijke klank in andere talen. Door het gebruik van transparante woorden in een bepaalde context kunnen mensen die de plaatselijke taal niet machtig zijn de betekenis gemakkelijker begrijpen omdat de woorden vertrouwd klinken in hun eigen moedertaal.
- ⊘ **Duale leertrajecten** zijn essentieel voor de integratie van nieuwkomers uit derde landen. Door een taalopleiding te combineren met leren op de werkplek krijgen zij sneller toegang tot de arbeidsmarkt en leren zij de taal via formeel en informeel onderwijs. Er moet meer aandacht worden besteed aan individuele begeleiding op basis van de behoeften van de begunstigden.

Bovendien hebben vrouwen uit derde landen die het slachtoffer zijn geworden van mensenhandel en een lage opleiding hebben genoten, vaak niet de **taalvaardigheid om aan zelfreflectie te doen**. Het is noodzakelijk om te gaan werken met **symbolen en visualisaties** om een beeld te krijgen van hun mentale welzijn, aangezien gedachten en opvattingen gemakkelijker kunnen worden uitgedrukt wanneer gebruik wordt gemaakt van verschillende visualisatiemethoden.

Gender en traumagevoelige benaderingen in het taalonderwijs

Overlevenden van mensenhandel hebben vaak een lange periode van fysieke en mentale uitbuiting achter de rug. Daarom kan het moeilijk zijn om als gevolg van trauma's in de gastsamenleving te integreren. Zo heeft trauma een invloed zijn op het leertraject van slachtoffers:

- ⊘ concentratieproblemen en
- ⊘ leerproblemen.

De psychologische dimensie wordt vaak over het hoofd gezien en vrouwen die het slachtoffer zijn van mensenhandel wordt gebrek aan toewijding, motivatie en onvoldoende prestaties verweten. Taaltraining met geïntegreerde psychologische ondersteuning kan een verschil maken. Het is belangrijk **ook rekening te houden met de context en de leefomgeving** van de vrouwen omdat veel stressfactoren (die tot slechte prestaties kunnen leiden) met de context in verband kunnen worden gebracht.

Aandachtspunten bij de uitvoering van taalcurricula met psychologische ondersteuning

Vrouwen die het slachtoffer zijn van mensenhandel en de taal slecht beheersen, hebben vaak niet het zelfvertrouwen om zich in de klas of in het openbaar uit te drukken.

- ⊘ **Het creëren van een veilige omgeving** is van cruciaal belang in het taalonderwijs.
- ⊘ De begunstigden moeten worden **gestimuleerd om de taal in praktijk te brengen**, en dit kan alleen als de nadruk wordt gelegd op hun empowerment en op het creëren van een veilige omgeving van vertrouwen binnen de klas.

- ⊗ Een taaldocent moet zich bewust zijn **van zijn eigen taalproductie** en het lichamenlijk gedrag van de begunstigden, aangezien trauma's en andere psychologische problemen zich vaak in lichamenlijk gedrag vertalen en het gebruik van taal door het uiten van emoties ook iets cultureels is.

De belangrijkste vaardigheden en competenties voor een succesvolle integratie op de arbeidsmarkt

Het is belangrijk om eerst **een individuele beoordeling** met de begunstigden uit te voeren. Zo kan een beeld gevormd worden over de belemmeringen die deze persoon op de arbeidsmarkt ondervindt. Ook moet rekening worden gehouden met de context van de begunstigden:

- ⊗ *Heeft de begunstigde kinderen?*
- ⊗ *Hoeveel uur per week kan deze persoon werken?*

De professionals merken op dat het begunstigden vaak **ontbreekt aan generieke vaardigheden** en dat het belangrijk is om eerst te focussen op **het creëren van generieke vaardigheden en pas daarna op het aanleren van technische en beroepsspecifieke vaardigheden**. Veel mensen die niet klaar zijn om de arbeidsmarkt te betreden, moeten een langdurig traject volgen om hen voor te bereiden op het reguliere economische circuit.

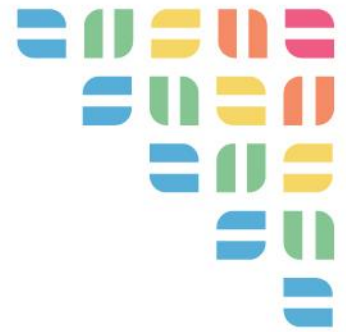
Bovendien komen de aspiraties vaak niet overeen met de bekwaamheden en vaardigheden van de begunstigde vrouwen.

Het bereiken van bepaalde banen is alleen mogelijk als aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Laaggeschoolde uitkeringsgerechtigden kunnen daarom vaak geen baan vinden die bij hun profiel past. Een oplossing zou kunnen zijn om hen ervaring te laten opdoen in de sector van hun keuze, maar dan wel in een laaggeschoolde baan binnen die specifieke sector. Op die manier kunnen professionals de jobdoelstelling van de begunstigde voor ogen houden en kan de begunstigde generieke competenties en meer specifieke competenties opbouwen die de kans zouden kunnen bieden zich verder te scholen om op lange termijn een job te vinden die aan zijn aspiraties beantwoordt.

Gepersonaliseerde begeleiding van kwetsbare groepen bij het zoeken naar werk

Om een idee te krijgen of de verwachtingen van een begunstigde al dan niet haalbaar zijn binnen een bepaald tijds kader, is het belangrijk een **individuele vaardigheidsbeoordeling** uit te voeren. Dit is een goede manier om een idee te krijgen van de capaciteiten van een begunstigde en de tekortkomingen die moeten worden overwonnen om bepaalde vereisten te bereiken. Bij een individuele beoordeling kan de professional beter inschatten of een persoon hoog opgeleid is of niet. Op die manier kan vermeden worden dat een hoogopgeleide gedemotiveerd raakt in een job die deze persoon niet wil uitoefenen of die net onder zijn niveau ligt. Het is belangrijk om bij een assessment rekening te houden met de **individuele functiedoelstelling van een persoon**.

Daarom moeten professionals op individuele basis werken en het doel van de baan voor ogen houden bij het zoeken naar stage- of arbeidsmogelijkheden.

Over het algemeen wordt er weinig aandacht besteed aan het bieden van psychologische ondersteuning aan begunstigen tijdens de arbeidsbegeleiding. Arbeidsbegeleiding is vooral gericht op een werkgelegenheidsdoelstelling en hoe die te bereiken. Organisaties binnen de sociale en reguliere economie hebben niet de tijd of de middelen om zelf psychologische ondersteuning aan te bieden.

De inhoud van deze briefing paper geeft uitsluitend de mening van de auteur weer en valt uitsluitend onder zijn/haar verantwoordelijkheid. De Europese Commissie aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid voor het gebruik dat eventueel wordt gemaakt van de informatie die erin is vervat.